

УОЛТ УИТМАН КАТО ПОЕХ ПО ПОМАНУК

Превод от английски: Владимир Свинтила, 1992

chitanka.info

1.

Като поех от Поманук, изтегнат като риба, дете
съм роден,
заченат във семейство и отгледан от безупречната
майка,
пребродих много краища, влюбен в многолюдните
паважи,
жител на Манахета, моят град или на южните
савани,
или войник установен в бивак или нарамил пушка,
раница
или миньор от Калифорния,
или естествено суров в дома си сред леса в Дакота

—
моят залък е месо, а пирието ми е в извора —
или оттеглил се, за да мечтая, за да съзерцавам
някъде в уединено, далеч от дрънкането на тълпата
място,
идещо на интервали, минаващо със унес и щастливо
чувстващ волната свежест на течащата бавно
Мисури,
чувстващ мощния пад. в Ниагара,
чувстващ стадата бизони пасящи в степта,
влакнестото, силногръдото животно
с опит във скалите, пръстта, цветята от Петия ни
месец,
звездите и дъжда, снеговете, удавения лес,
изучил тембрите на присмехулника,
полета на планинския ястреб
и призори дочул несравнимия, отшелника дрозд от
кедрите,
самотник сам на Запад аз възпявам Новия ни свят.

2.

*Победа, единство, доверие, тъждественост, време,
неразчленимото сплотено, богатства и мистерии,
безпределен прогрес, космос, модерни известия.*

*Следователно туй е животът.
Ето туй е изплувало на повърхността
след толкова конвулсии и спазми.
Колко странно! Колко действително!
Под нас божествената пръст, над главите ни
слънцето.*

*Виж кръговрата на сферата:
прериите материци скупчени заедно,
настоящи и бъдещи материци на Север и Юг,
помежду им със проток.*

*Виж как безкрайни пространства без следа от човек
като в сън се изменят, изпълват се бързо,
безчислени маси са прелъстени от тях —
те сега са покрити с първи народи, институти,
изкуства.*

*Виж проникнала през времето
за мен безконечна аудитория.*

*С твърди отмерени стъпки те се отправят, не
спират никога,
последователни потоци хора, Американос, сто
милиона.*

*Едното поколение привършва ролята си, заминава
си,
и второто играе ролята си и минава по реда си
с лица извърнати встрани или назад, за да ги чуя,
с очи ретроспективно гледащи към мен.*

3.

*Американос! Завоеватели! Хуманитарни маршове.
Най-първите! Със марша на столетието.
Либертад! Маси!*

За вас е тази програма от химни!

*Химни на прериите,
химни за дълго тичащата Мисисипи до
Мексиканското море
химн за Охайо, Индиана, Илинойс,
Айова, Уискънсън и Минесота,
химни, потеглили от центъра, от Канзас
и значи равноотстоящи,
избухващи пулсиращо от безконечни пламъци,
за да внесат живот във всичко.*

4.

*Вземи листата ми, Америка, вземи ги Юг, вземи ги,
Север,
с „добре дошли“ ги приемоте всякъде,
защото те са ваше порождение,
стълпете се във кръг край тях, ти Изток и ти,
Запад,
защото те ще се стълпят във кръг край вас,
предходници, свържете се любовно с тях,
защото те любовно с вас се свързват.*

*Не съм научил миналите времена като наустница.
Аз учих седнал във краката на големите учители —
сега ако аз сам съм избираем, о, да можеше
големите учители да се завърнат и да ме четат.*

*Във името на тези Щати да предизвикам ли
античността?
Разбира се, децата ѝ сами го оправдават.*

5.

*Мъртви поети, философи, жреци,
мъченици, артисти, изобретатели, правители на
миналото,*

създаващи езици от други брегове,
народи някога могъщи, днес смалени, отдръпнали се
или безнадеждни, не смея да започна
преди почтително да възприема като достоверно
това,

което сте оставили със полъх на крило,
прелистих го, (признавам) то е удивително
(доде човек се рови в него),
не смятам аз, че е възможно нещо по-голямо,
че може някога си да заслужи повече от него.
Като го гледах дълго, цял внимание, и след това
оставих,
стоя аз тук на своето място и в моя собствен ден.

Земите тука са от женски и от мъжки пол,
тук корабът-наследник, тук каравелата-наследница,
тук пламъкът на материали,
тук духовността-тълковница, откритото
признание,
стремящо се вечно, кратките и видимите форми,
задоволителят след дългото очакване сега
пристъпващ,
за тука идва мойта повелителна — душата.

6.

Душата, вечна, вечна, по-пространна,
отколкото земята е кафява или твърда,
по-пространна, отколкото водите се отдръпват и
текат.

Поемите си ще направя от материали, защото
смятам,

че те трябва да са най-духовните поеми,
ще ги направя от телото си, от своята смъртност,
защото смятам да замеся себе си с поемите
на своята душа и своето безсмъртие.

Аз ще направя химн на тези Щати, никой щат

при никакви условия да не попадне под зависимост
от друг.

И ще направя песен, за да има винаги взаимното
признание

и ден и нощ помежду всички,
аз ще направя химни за слуха на президента,
химни пълни със оръжия, с насочени в заплаха
остриета

и там зад остриетата безбройни недоволстващи
лица

в песен ще направя за единното, възникнало от
всичко,

единното със змийски зъб, блестящо,
единното, което е с една глава над всички,
решителното войнстващо единно, което включва
всичко

и е върху всичко (и колкото да е високо всичко друго,
главата му стърчи над всичко!).

Аз ще призная всичките съвременни страни,
ще се влека по географията, цялата, по глобуса
и с реверанс ще поздравявам всеки град, голям и
малък

и всичките занятия. Ще пиша във поемите, че
героизмът

винаги е с вас по суша и море,
за всеки героизъм ще говоря аз от гледна точка на
Америка

и ще пея песни за другарството.

И ще покажа как едно единствено най-после ще
сплоти ония,

аз вярвам, те ще трябва някак да намерят
идеалите си на мъжествена любов, посочвайки
към мен

и за това ще позволя да изтекат от мен горещите
огньовете,

които застрашават да ме изгорят,
ще възвися това, което дълго време е задържало
извайващия огън ниско и ще му дам напълно воля
и ще напиша сам евангелски поеми
за другарството и любовта, защото кой, ако не

аз

разбира любовта със всичките ѝ радости и скърби?
И кой, ако не аз, би бил поетът на другарството?

7.

Аз доверчив съм към качества, възрастите,
племената,
изхождам аз от хора, а и в техния съм дух
и тука е това, което пее непринудената вяра.

Да игнорират другите каквото могат.
Аз също пиша песента на злото, ознаменувам и
това,
сам аз съм зъл, но както и добър, такъв е и народът
ми —
и казвам, всъщност зло не съществува.

(Или пък ако съществува, има същото значение за
тебе,
за страната ти, или за мен както и всяко друго
нещо.)

Аз също следвам много, следван съм от много,
възвестявам новата религия, излизам на
арената.

(Предписано е от съдбата ми навярно да надам
най-силния си повик там, гръмливия си вик на
победител.

Кой знае? Този повик може би възлиза
вече от самия мене и кръжи над всичко?)

Не съществува нищо в този свят за себе си самото.

*Аз казвам, цялата земя, звездите горе
съществуват в името на някаква религия.*

*Аз казвам, никой не е бил наполовина
всеотдайно вярващ от това, което трябва
и никой не е обожавал и не е свещенодействал
наполовината от това, което е потребно,
не е започнал никой да размисля колко е божествен
сам
и колко бъдещето е реално.*

*Аз казвам, че действителното, постоянното величие
на Щатите, то трябва да е тяхната религия,
че иначе не съществува никакво действително
величие.*

*(Нито характер има, ни живот достоен
да се нарече така без истинска религия,
и нито земята ти, нито мъжът, нито жената
са мислими без религия.)*

8.

*С какво се занимаваш, момко?
Така ли сериозно си отдаден
на литературата, науката, изкуствата?
На мнимите реалности, на политиката, изобщо на
въпросите?
Какви са твоите амбиции, занятия или каквото и да
било?*

*Добър е той! Против такива аз не казвам дума,
на такива също съм поет.
Но виж! Какво светкавично утихване,
припламнало във името на някаква религия.
Не всичко е дърва за огрев, несетивен пламък,
същностен живот на тази пръст.
Всичко туй остава за религията.*

9.

*Какво замислено и мълчаливо търсиш?
Какво ти липсва, камарадо?
Мили сине, не мислиш ли, че е любов?*

*Чуй, сине, чуй Америка и чуйте дъщери и синове.
Мъчително е да обичаш прекалено мъж или жена,
и все така това задоволява и е много.
Но има нещо друго също много, то кара всичко да
съвпадне,
то, превъзходното, помита всичко и обезпечава
всичко.*

10.

*Знаеш ли, за да изроня във пръстта зърната на една
по-същностна религия, тук следващите химни за
вида ѝ пея.*

*Другарю!
На теб оставям да решиш дали да споделиш със
мене
две величия и трето, извисяващо се и още по-
блестящо.
Величията на Любовта и Демокрацията
и величието на Религията.*

*Това е мой меланж, незримото и зримото,
мистериозен океан, където устията се изпразват,
дух на пророк в преместващите се материали,
живи същества, тъждествености, несъмнено
близки,
мъждеещи край мен, край нас във въздуха,
когото не познаваме, до днеска всеки ден и час,
но който няма никога да ме отпусне
и който ту избира, ту изисква с намеци от мен.*

*Не този с ежедневна ласка, който от дете ме е
целувал*

и се извива и усуква покрай мен, това е, дете ме държи

*и повече, отколкото небето ме държи
и целият духовен мир след всичко туй,
което те направиха за мене, подсказвайки ми теми.*

О, такива теми — равенства, — о, божествените средни!

*Чуруликане под слънцето, изречено като сега,
или на обед, или пък по залез.*

*Усилия на музиката, протичащи през вековете,
сега достигащи до нас.*

*Аз взимам безразсъдните ни сложни струни,
прибавям*

своето към тях и с радост ги предавам по-нататък.

11.

*Като правех в Алабама сутрешната си разходка
аз забелязах женската на присмехулника —
седеше в своето гнездо сред шипките и мътеше
яйцата си.*

*Видях и присмехулника. Бях спрял наблизко до самия
него*

да го чуя как надува гърло и със радост пее.

*И както там стоях, ми хрумна, че това, което той
възпява,*

*не е само там — той пее не само за другарката си,
а и за себе си и не за всичко, върнато от ехото,
но ловко, тайно, надалеч отвъд*

предаваше една задача, таен дар за породените.

12.

Демокрация! Съвсем до теб едно надуто гърло
с радост свири за челядта, за нас, за челядта
от нас,
за тез, които са, за тез, които ще се появят,
възторжено готов мелодии аз ще изтръгна
по-могъщи, по-възвисени от всички чути досега.
Аз ще направя песните на любовта да водят тази
челяд
и песните ви, нарушители на разните закони,
защото ви изследвам аз със сроден поглед
и във себе си ви нося заедно със всички други.
Аз ще направя истинските песни за богатствата,
за да спечеля за тялото и за духа каквото им
принадлежи,
каквото движи се напред и не е покосено от
смъртта,
ще изригна еготизъм — ще покажа, че стоя над
всичко —
и ще бъда бард на личността, ще покажа
на жената и мъжа, че те един на другото са
равни.
А половите органи във действие? Съсредоточете се
във мен,
защото съм решил да ви говоря смело с ясен глас,
да ви докажа, че сте знаменити, и ще покажа,
че във настоящето несъвършенство няма,
че в бъдеще не може също да го има,
да ви докажа, че каквото да се случи някому,
то може пак да се насочи към красиви
резултати,
да ви докажа, че не може да ни се случи
нищо по-красиво от смъртта,
ще правя нарязи върху поемите си непрестанно,
че време и събития са вплетени ведно,
че всичко във Вселената е свършено чудо,
че всичко е така дълбоко, както всяко друго.

Поemi няма аз да правя със отпратки
към отделните подробности, а поemi ще направя,
песни, мисли със отпратки към съвкупността,
да нея няма със отпратка към отделен ден —
но със отпратка къмто всеки ден.
Поема няма да направя аз и частица от поема
без отпратка към душата, защото като хвърля
поглед аз
върху предметите във универсума, откривам, че
няма вещь
и нито част от вещь, които да не са отпратка към
душата.

13.

Поискала ли е някой да съзре душата?
Вижда своя собствен образ, в своя израз взри се,
в личностите, в същностите, зверовете, дървесата
във течащите реки, скали и пясъци.
Държат те всичките духовни радости и после ги
отхлабват:
но може ли действителното тяло да умре и да го
погребат?

От твоето действително тело и от телото
на който да е мъж или жена частица по частица ще
избягат
от мияча на умрели, ще преминат в подходящи
сфери
като понасят в себе си и своя прираст
мигове от раждането до момента на смъртта.

Ме връща по-добре набраното от печатарите
във отпечатъците смисъла и главния предмет,
отколкото субстанцията и живота на мъжа,
субстанцията и живота на жената
връщат тялото или душата еднакво и преди, и след
смъртта.

*Виж тялото, то включва и е смисълът —
най-важният предмет то включва — и самото
то душа е.*

*Ти, който и да си, как гордо, как божествено
е твойто тяло или всяка част от него.*

14.

Ти, който и да си, за тебе са безбройните известия.

*Дъще на земите, чакаше ли своя си поет?
Чакаше ли някого със леещи се устни и със свит
пестник?*

*Към Мъжа на щатите, към Жената на Щатите,
изричащи възторжените думи на Демокрацията към
земите,
взаимно свързани земи, доставящи храна!*

*Страна на въглищата и желязото! Страна на
златото!*

*Страна на памука, на захарта и на ориза!
Страна на житото, на биволското и на свинското,
страна на вълната и на конопа, на ябълката и на
грозда!*

*Страна на пасторални равнини, пасищата на света!
Страна на нескончаеми плата, проветрени от
нежен въздух!*

*Страна на тлъстите стада, градина,
дом на здравето, граден с кирпич!
Страна, в която вее от Колумбия северозападния
вятър,*

*в която вее и от югозападното Колорадо!
Страна на източния Чийзпик, страна на Делауеър!
Страна на езерата Онтарио, Ери, Хюрън, Мичигън!
Страна на старите тринайсет! Страна на
Масачузетс!*

Страна на Върмънт и Кънектикът!

Страна на океански брегове! Страна на сиери и на пикове!

Страна на ветроходи и гребци! И на тружениците-рибари!

Заплетени страни, взаимно сграбчени и влюбени!

Едни до други! Стари и невръстни братя! Стройни!

Страна на великите жени! Тя, женствената!

Сестри със опит и сестри без опит!

Разгъната пространно! Със арктика за гривна!

Ласкана с мексикански бриз!

Различната! Сплотената!

На Пенсилвания! На Вирджиния! На двете Каролини!

О, всички заедно и всяка поотделно любени от мен!

Безстрашни мои, аз включвам ви във свършената любов!

Не мога аз от вас да бъда разтоварен, от никоя от вас!

О, смърт! Напук на всичко съм невидим аз за тебе

в този час на неугасима обич!

Като вървя из Нова Англия, приятел, пътник, и като шляпам босоног върху ръба на летните вълнички в пясъка,

като прекосявам прериите и като пребивавам

едновременно в никой и във всеки град,

и като присъствам на спектакли, раждания, подобрения,

и като стоя и слушам аз оратори

и ораторки на публични събрания,

през Щатите като че през живота, всеки мъж или жена

е мой съсед от Луизиана или от Джорджия,

тъй близко, както аз съм близо и до нея, и до него,

от Мисисипи или Арканзас са всички в мен, и аз съм

с всекиго от тях в полетата на запад от гръбначната река,

в дома ми от суров кирпич като на изток се
обръщам

в Сисайд Стейт или във Мериленд,
канадски весел, предизвикващ зимата —
снегът, ледът за мене са добре дошли,
достоеен син на Мейн или на Гренит Стейт,
на Парагансейт Вей Стейт или на Емпайър

Стейт,

като пътувам аз към други брегове, за да ги
присъединя

аз пак посрещам със „Добре дошъл!“ всеки нов
брат.

Като прилагам тука тия листи към новите и от
часа,

във които те се съешават заедно със старите,
като пристигам сам сред новите да бъда техния
другар

и равен с тях и като идвам лично и при вас,
като ви карам да играете на действащи лица
и на спектакли с мене.

15.

За мене здраво хванат, бързай с мен.

Защото твоят съществуване принадлежи на мен.

Мен може би ще трябва да ме убеждават
многократно

до де се съглася аз себе си да ти отдам, но какво от
туй?

Не трябва ли Природата да бъде многократно
убеждавана?

Не съм изтънчен до афетуозо долче аз!

Брадат, от слънце обгорял, със тъмен врат и
неприветлив

аз дойдох, за да се борят с мене.

Защото аз минавам за великата награда на всемира.

*Такава аз предлагам и на този,
който може да упорства и да я спечели.*

16.

*По пътя аз за миг се спирам.
Това за теб, това пък за Америка!
Псе още настоящето въздигам,
все още бъдещето аз на Щатите предричам,
весело, величествено.*

*Относно миналото произнасям туй,
което въздухът е спастрил от червените
туземци.*

*Червените туземци!
Оставиха естествени дихания, звучение на дъжд и
ветрове
и повици като на птици и на животни в
лесовете,
извикали на срички имената ни.*

*Окони, Куса, Отнауа, Монангахила, Сок,
Начез, Гатахучи, Ориноко, Уабаш, Майами,
Саджиноу, Чипеуа, Ошкош, Уола-Уола.
Като оставиха това на Щатите те се стопиха,
те заминаха и натовариха водите и земята с
имена.*

17.

*Разпространяващи се бързи от сега нататък
елементи, племена, пригаждания, бурни, бързи,
дръзки.*

*Първичният живот отново, пейзажите на славата
несекващи и разклоняващи се,
ново племе, властвало над прежните и много по-
велико,
с нови спорове, със нова политика,*

нова писменост, религия, със нови занаяти и
открития.

Туй възвестява моят глас —
аз няма повече да спя, а ще изгарям.
Вие, океани, дето бяхте мирни в мен!
Как ви усещам аз бездънни, движещи се,
подготвящи
безпрецедентни до сега вълни и бури.

18.

Виж параходи как плават през моите поеми,
виж в моите поеми емигранти как идват и на
сушата остават.

Виж вигвама, шествието, ловната колиба,
плоскодънките,

кукурузените листи, повиците, примитивната
ограда,

селото в горски пуцинак,
виж, на една страна е западния Океан, на друга
Източния,

как те прииждат и се отдръпват от поемите
ми,

сякаш върху брегове, дивите
виж паши и гори в поемите ми,
виж и питомни животни в моите поеми,
виж как отвъд безбройни са стадата със бизони,
хранещи се с ниски къдрави треви,
виж в моите поеми градовете, просторни
нанавътре в сушата

с постлани улици, със каменни постройки,
с безброй превозни средства и пазари,
виж с многото цилиндри парна печатарска преса,
виж електрическия телеграф, протегнал се през
континента,
виж в Атлантическите гълбини импулси на Америка

къмто Европа и импулси от Европа пратени в
ответ,
виж здравият и бърз локомотив как тръгва често
дишайки
като надува парната си свирка,
виж как във фермите фермерите орат,
виж как миньори прокопават мини,
виж безбройни фабрики,
виж, как заети са механиците на тезгяха с
инструменти,
виж сред тях как върховните съдии,
философи, президенти се явяват във работно
облекло,
виж бродещ в магазините и във полетата на
щатите
обичаният аз, ласкан от дни и ноци,
чуй как прогърмява ехото от песните ми там —
най-сетне признаците идват.

19.

О, камарадо, по-насам!
О, ти и аз, най-сетне само двама!
О, стига, стига само думичка,
за да се проясни безкрайно пътя ни напред!
О, нещо пълнещо ни със екстаз, недоказуемо!
О, дива музика!
О, днес аз триумфирам — но и ти ще триумфираш!
О, длан в длан, о, цялостна наслада, о, още един
желател!
О, да бързаш, като здраво се държиш,
о, да бързаш, о, да бързаш с мен напред!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.